

38. Keskuspesula

Yleistä. Vuosi 1963 oli keskuspesulan neljäs varsinainen toimintavuosi. Edelliseen vuoteen verrattuna pestyn pyykin määrä ja tästä johtuvat muut toiminnot lisääntyivät runsaat 12 %. Pyykkimäärän jatkuvasta lisääntymisestä johtuen valmistettiin pesulakonekannan lisäämistä nykyisestä 9 000 kilosta 12 000 kiloon 8 tunnin työpäivää kohti laskettuna.

Keskuspesulajaoston kokoonpano ja kokoukset. Kaupunginhallituksen keskuspesulajaoston kokoonpano oli kertomusvuonna sama kuin edellisenä vuonna.

Jaosto kokoontui vuoden aikana 3 kertaa.

Keskuspesulan henkilökuntaan, joka oli työsopimussuhteessa kaupunkiin, kuului 165 henkilöä. Osastoittain henkilökunta jakautui seuraavasti: hallinto ja toimisto 5, laboratorio 1, liinavaateosasto 17, pesulaosasto 125 ja teknillinen osasto 17.

Teknilliset laitteet. Pesularakennuksen kellarikerrokseen valmistui 100 henkilön pukuhuonetilat puhtaanapito-osaston tarpeita varten ja samalla tämän hallussa aikaisemmin olleet pukuhuonetilat vapautuivat keskuspesulan omaan käyttöön. Keskuspesulan tuotannolliseen toimintaan välittömästi tarvittavassa konekannassa ei kertomusvuoden aikana tapahtunut muutoksia.

Laitoksen toiminta. Toimisto. Tavanomaisten toimistoalan tehtävien lisäksi kiinnitettiin huomiota erityisesti kustannuslaskennan kehittämistä koskeviin kysymyksiin. Otettiin käyttöön laitoskohtainen tuotantopalkkio, jonka tarkoituksena oli tuottavuuden kohottaminen kaupungin ja henkilökunnan parhaaksi.

Laboratorio suoritti tutkimuksia, joiden avulla selvitettiin pesu- ja huuhteluvesistä, kattiloiden syöttövedestä, eri pesulakoneiden toiminnasta sekä valmiista pyykistä päivittäin tai viikoittain otettujen näytteiden laatua. Lisäksi laboratorio huolehti pesussa jääneiden tahrojen poistamisesta, tutki pesulatuloksen hygienisyyttä sekä avusti pesu- ja huuhtelumenetelmien kehittämässä sekä eräiden tekstiilien kestoa koskevissa tutkimuksissa.

Liinavaateosasto osallistui laitosten vaateasioita käsittelevän toimikunnan työhön liinavaateiston kehittämiseksi. Erikoisesti pyrittiin selvittämään eri kangaslaatuojen käyttökestävyyttä. Kertomusvuonna jatkettiin selvityksiä, joiden avulla pyrittiin saamaan keskuspesulan omistama liinavaatekanta sekä asiakaslaitosten tilaamat ja varastoimat vaatemäärät tarkoituksenmukaisiksi käyttötärpeen kanssa.

Liinavaatteiden uudishankintoja suoritettiin 218 780 mk:n arvosta. Suoritetun inventoinnin mukaan keskuspesula omisti vuoden päättyessä 478 432 vaatekappaletta

ja niiden kirjanpitoarvo oli 1 336 001 mk. Inventoinnin osoittama vajuus oli 2 391 kpl vastaten 0.5 % inventoinnin kohteina olleiden vaatekappaleiden lukumäärästä ja vastaavasti n. 0.1 % niiden arvosta.

Kaupungin laitosten kokonaispyykkimäärästä oli kertomusvuoden aikana keskuspesulan omistamien liinavaatteiden osuus keskimäärin 75.2 %. Muu osa oli laitosten ja niiden henkilökunnan omistuksessa. Kaupungin omistamia vaatekappaleita paikattiin vaatekorjaamossa 61 390 kg, mikä vastaa 2.1 % laitosten tarvitsemasta kokonaispyykkimäärästä. Korjauskelvottomina poistettiin käytöstä 21 451 vaatekappaletta.

Pesulaosastolla lajiteltiin, pestiin, mankeloitiin, prässättiin ja pakattiin vuoden aikana yhteensä 3 968 513 kg pyykinä. Tästä määrästä oli kaupungin laitosten osuus 2 924 878 kg eli 73.7 %, ulkopuolisten laitosten osuus 1 020 456 kg eli 25.7 %, oman henkilökunnan osuus 9 481 kg eli 0.25 % sekä hankittujen uusien vaatekappaleiden osuus 13 698 kg eli 0.35 %. Kaupungin eri laitosten kesken jakaantui pesty pyykkimäärä seuraavasti: Kivelän ja Hesperian sairaala 726 965 kg, 18.3 %; Malmin sairaala 133 788 kg, 3.4 %; Marian sairaala 330 100 kg, 8.3 %; Röykän sairaala 105 110 kg, 2.6 %; Laakson sairaala 258 076 kg, 6.5 %; Koskelan sairaskoti 1 089 578 kg, 27.5 %; Kustaankartanon vanhainkoti 165 225 kg, 4.2 %; Roihuvuoren, Kulosaaren ja Torpan vanhainkodit 80 246 kg, 2.0 % sekä muut laitokset 35 790 kg, 0.9 %. Ulkopuolisista laitoksista olivat merkittävimmät Kätilöopisto, Töölön sairaala ja Sädehoitoklinikka.

Pyykin kokonaismäärästä mankeloitiin 76.4 %, prässättiin 16.2 %, pelkästään kuivattiin 6.4 % ja pestiin kemiallisesti 1.0 %. Keskuspesula huolehti Laakson, Malmin, Marian ja Röykän sairaaloiden sekä Roihuvuoren vanhainkodin pyykin kuljetuksesta.

Teknillinen osasto huolehti keskuspesulan tontin, rakennusten ja teknillisten laitteiden huolto- korjaus-, ja ylläpitotehtävistä sekä lämpö- ja sähköenergian, veden ja paineilman toimittamisesta eri toimintakohteiden tarpeisiin. Kertomusvuoden aikana suoritettiin 320 kg:n pesukoneiden sisärumpujen vaihto ja ryhdyttiin toimenpiteisiin linkojen moottoreiden vahvistamiseksi ja käyttövarmuuden lisäämiseksi. Lämpökeskus toimitti pesularakennukseen sekä Koskelan sairaskodin rakennuksille lämpöenergiaa yhteensä 22 368 milj. kilokaloria, josta edelliselle 35.2 % ja jälkimmäiselle 64.8 %. Teknillinen osasto suoritti myös Koskelan sairaskodin tilaamia asennus- ja korjaustöitä.

Pesularakennuksen kellarikerroksen autotallitilat olivat kertomusvuoden ajan vuokrattuna rakennusviraston puhtaanapito-osastolle.

Taloudellinen tulos. Kertomusvuoden aikana veloitettiin pesusta, mankeloinnista ja prässäyksestä 48 p/kg, vuokrauksesta 20 p/kg ja korjauksesta 4.5 p/kg. Kuljetusmaksuna veloitettiin matkan pituudesta riippuen 4—6 p/kg.

Keskuspesulan ulkopuolelle toimitetusta lämpöenergiasta laskutettiin 25.50 mk miljoonalta kilokalorilta ja autotallista perittiin vuokraa 2.50 mk/m² kuukaudessa.

Tulot kertomusvuonna olivat tilien mukaan: Vaatteiden pesu, mankelointi ja prässäys 1 903 946 mk, Vaatteiden korjaus 130 071 mk, Vaatteiden kuljetus 42 091 mk, Vaatteiden vuokraus 439 666 mk, Lämpöenergian toimitukset 369 495 mk, Teknillinen korjaustoiminta 2 213 mk, Vuokratulot 42 000 mk, Muut tulot 18 319 mk, yhteensä 2 947 801 mk.

M e n o t tilien mukaan olivat: Palkkiot 1 212 mk, Palkkamenot 1 136 615 mk, Sosiaaliturvamaksut 60 681 mk, Huoneistomenot 1 205 mk, Kalusto 2 526 mk, Tarverahat 7 092 mk, Eläkkeet 5 812 mk, Polttoaineet 180 833 mk, Sähkönkulutus 53 885 mk, Vedenkulutus 53 532 mk, Pesuaineet 92 093 mk, Kuljetukset 30 912 mk, Alueiden puhtaanapito ja hoito 2 569 mk, Koneiden ja yleisten laitteiden kunnossapito 42 928 mk, Rakennusten vuosikorjaukset 1 956 mk, Käyttöomaisuuden korot 472 264 mk, Käyttöomaisuuden poistot 669 911 mk, Konttokuranttivelan korot 502 mk, yhteensä 2 816 529 mk.

Tilivuoden y l i j ä ä m ä oli 131 272 mk.
